

การพัฒนาแนวทางปฏิบัติโดยวิเคราะห์จากคำพิพากษา

โดยกลุ่มงานคดีแพ่งและอาญา
ส่วนคดีและความรับผิดชอบทางละเมิด สำนักงานกฎหมายและคดี

ข้อเท็จจริง

สืบเนื่องจากการดำเนินคดีที่กรุงเทพมหานครเป็นคู่ความในศาลยุติธรรมไม่ว่าจะเป็นคดีแพ่งและหรือคดีอาญา บางคดีเจ้าหน้าที่ของกรุงเทพมหานครถูกดำเนินคดีเป็นคู่ความต่อศาลด้วย เนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายหรือตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด ดังนั้น จึงหลีกเลี่ยงไม่ได้เลยที่เจ้าหน้าที่จะถูกฟ้องต่อศาลร่วมกับกรุงเทพมหานครซึ่งเป็นหน่วยงานและมีฐานะเป็นนิติบุคคล สำหรับข้อหาหรือฐานความผิดที่ถูกฟ้องในคดีแพ่งจะเป็นเรื่องกรณีที่เจ้าหน้าที่กระทำความผิดหรือผิดสัญญา ทำให้เกิดความเสียหายแก่คู่กรณี ส่วนคดีอาญาจะเป็นคดีฐานความผิดต่อเจ้าพนักงาน ดังนั้น การปฏิบัติหน้าที่ราชการของเจ้าหน้าที่ในปัจจุบันมีความเสี่ยงที่จะถูกดำเนินคดีแพ่งและคดีอาญาได้ ถึงแม้บางคดีเจ้าหน้าที่ไม่ได้กระทำความผิดตามที่ถูกฟ้อง แต่ก็ทำให้สูญเสียเวลาไปกับการถูกดำเนินคดี เสียขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน ดังนั้น การปฏิบัติหน้าที่จึงต้องใช้ความระมัดระวังและเมื่อถูกฟ้องจะต้องดำเนินการตามกระบวนการพิจารณาความตามที่กฎหมายกำหนด หากละเลยจะทำให้ไม่สามารถต่อสู้คดีได้อย่างเต็มที่และอาจทำให้ต้องรับผิดชอบตามฟ้องของโจทก์ได้ สำนักงานกฎหมายและคดีจึงได้นำคดีตัวอย่างที่เจ้าหน้าที่ของกรุงเทพมหานครถูกฟ้องในคดีแพ่งและคดีอาญา เพื่อเป็นข้อพึงระวังในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความโปร่งใสและตรวจสอบได้

กรณีศึกษาคดีที่ ๑ คดีแจ้งความเท็จต่อเจ้าพนักงาน

ข้าราชการบำนาญสามัญท่านหนึ่งได้รับสำเนาคำฟ้อง คดีหมายเลขดำที่ อ.๒๓๑๗/๒๕๖๒ ของศาลอาญากรุงเทพใต้ ระหว่าง นายเอ โจทก์ เจ้าหน้าที่กรุงเทพมหานคร จำเลย ฐานความผิดแจ้งความเท็จ โดยเหตุแห่งการฟ้องคดีนี้เกิดขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ในขณะดำรงตำแหน่งหน้าที่ราชการเป็นข้าราชการกรุงเทพมหานครสามัญ โดยมีสาระสำคัญคือ โจทก์ขอให้สำนักงานเขตตรวจสอบอาคารของโจทก์ เนื่องจากอาคารและเสาคานมีการแตกร้าวและทรุดตัวอย่างหนัก สำนักงานเขตได้เข้าตรวจสอบอาคารและมีหนังสือแจ้งคำสั่งให้โจทก์แก้ไขอาคารให้มีสภาพมั่นคงแข็งแรง และแจ้งให้โจทก์ปฏิบัติตามคำสั่งให้รื้อถอนอาคารพิพาทเมื่อปรากฏว่าโจทก์ไม่สามารถแก้ไขหรือรื้อถอนอาคารแต่อย่างใด จำเลยได้มอบอำนาจให้นายบี เข้าแจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนให้ดำเนินคดีกับโจทก์ในการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ โจทก์ได้อ้างในคำฟ้องว่า จำเลยมีอำนาจสั่งให้รื้อถอนอาคารที่พิพาท และการที่โจทก์ไม่รื้อถอนอาคารที่พิพาทภายในกำหนดตามคำสั่งของเจ้าพนักงานจึงไม่เป็นความผิด การที่จำเลยแจ้งความร้องทุกข์ดำเนินคดีกับโจทก์ จึงเป็นการขยายฐานความผิด โดยมีเจตนาจะกลั่นแกล้งโจทก์ให้ต้องรับโทษทางอาญา

ประเด็นที่หนึ่ง โจทก์มีอำนาจฟ้องเจ้าหน้าที่ในคดีอาญาหรือไม่ การฟ้องในคดีอาญาเจ้าพนักงานจะเป็นผู้กระทำความผิดตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายอาญาว่าด้วยความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการนั้น หมายถึง ผู้ปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยได้รับการแต่งตั้งตามกฎหมายโดยอาจจะระบุไว้เป็นการเฉพาะว่าให้ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงาน หรือระบอบองค์กรและให้ผู้ที่สังกัดอยู่เป็นเจ้าพนักงาน หรืออาจเป็นการแต่งตั้งโดยกฎหมายทั่วไปซึ่งระบุวิธีการแต่งตั้งไว้ และได้มีการแต่งตั้งถูกต้องตามกฎหมายดังกล่าวสามารถฟ้องตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ราชการของเจ้าหน้าที่ที่เป็นจำเลยในคดีอาญาได้ คดีนี้แม้ว่าผู้ถูกฟ้องมีสถานะเป็นข้าราชการบำนาญสามัญแต่เหตุที่โจทก์อาศัยมูลคดีจากเมื่อครั้งที่เป็นข้าราชการกรุงเทพมหานครสามัญและได้ปฏิบัติหน้าที่ราชการตามที่กฎหมายกำหนด จึงถูกฟ้องเป็นจำเลยต่อศาลได้

ประเด็นที่สอง...

ประเด็นที่สอง คดีที่โจทก์นำมาฟ้องมีมูลหรือไม่ ศาลอาญากรุงเทพใต้มีคำพิพากษายกฟ้อง โดยเห็นว่า คดีโจทก์ไม่มีมูล เนื่องจากเจ้าหน้าที่กรุงเทพมหานครมีอำนาจออกคำสั่งให้โจทก์รื้อถอนอาคารที่พิพาทได้ แต่โจทก์มิได้รื้อถอนอาคารตามคำสั่งของเจ้าหน้าที่กรุงเทพมหานคร เมื่อโจทก์มิได้อุทธรณ์คำสั่งย่อมส่งผลให้ โจทก์อาจได้รับโทษทางอาญา และการที่จำเลยมอบอำนาจให้นายปีเจ้าหน้าที่เข้าแจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน ให้ดำเนินคดีกับโจทก์โดยไม่ปรากฏพฤติการณ์อื่นใดที่แสดงให้เห็นว่าจำเลยกระทำการในฐานะส่วนตัวหรือปรากฏ พยานหลักฐานอื่นใดที่แสดงให้เห็นเป็นประจักษ์ชัดว่า จำเลยกระทำการนอกขอบอำนาจหน้าที่หรือกระทำการ ที่ไม่สุจริตโดยมีเจตนาที่จะกลั่นแกล้งโจทก์แต่อย่างใด ถือว่าการแจ้งข้อความของจำเลยไม่เป็นการแจ้งข้อความ อันเป็นเท็จ คดีโจทก์จึงไม่มีมูลให้ประทับฟ้อง พิพากษายกฟ้อง โจทก์ได้ยื่นอุทธรณ์คัดค้านคำพิพากษา ของศาลชั้นต้น และศาลอุทธรณ์ได้มีคำพิพากษายืนให้ยกฟ้องโจทก์ ส่วนที่โจทก์เบิกความว่าจำเลยมีเจตนา กลั่นแกล้ง ในความเป็นจริงโจทก์ไม่เคยพบจำเลยมาก่อน และจำเลยไม่เคยแสดงความอาฆาตมาดร้ายต่อโจทก์ เป็นลายลักษณ์อักษร คำกล่าวอ้างของโจทก์จึงไม่มีน้ำหนักให้รับฟัง การกระทำของจำเลยในฐานะเจ้าพนักงานท้องถิ่น ที่แจ้งความให้พนักงานสอบสวนดำเนินคดีกับโจทก์ จึงไม่เป็นความผิดตามฟ้อง ที่ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้องมา ศาลอุทธรณ์เห็นฟ้องด้วย อุทธรณ์โจทก์ฟังไม่ขึ้น (คดีหมายเลขแดงที่ อ.๒๔๒๕/๒๕๖๓)

ประเด็นที่สาม ความผิดฐานแจ้งความเท็จต่อเจ้าพนักงาน ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๗๓ ต้องปรากฏข้อเท็จจริงว่า ไม่มีบุคคลใดได้กระทำความผิดแต่เจ้าหน้าที่ได้ไปแจ้งความเพื่อให้เจ้าพนักงาน เชื่อว่าบุคคลนั้นกระทำความผิดต้องครบองค์ประกอบถึงจะถือว่า เจ้าหน้าที่แจ้งความเท็จเพื่อให้เจ้าพนักงาน ดำเนินคดีกับบุคคลนั้นตามกฎหมาย แต่หากปรากฏว่าบุคคลหนึ่งบุคคลใดได้กระทำความผิดตามกฎหมายแล้ว เจ้าหน้าที่ของกรุงเทพมหานครได้แจ้งความร้องทุกข์เพื่อดำเนินคดีกับบุคคลนั้น ถือว่าเป็นการปฏิบัติหน้าที่ ตามกฎหมายกำหนดไว้ ส่วนเจ้าหน้าที่จะมีความผิดฐานกลั่นแกล้งให้ผู้อื่นได้รับโทษหนักขึ้นตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๗๔ วรรคสอง ต้องปรากฏข้อเท็จจริงว่า เจ้าหน้าที่ที่ต้องเคยพบเจอหรือรู้จักเป็นการส่วนตัวกับบุคคลนั้น รวมถึงได้แสดงความอาฆาตมาดร้ายต่อบุคคลนั้นเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อให้บุคคลนั้นได้รับโทษหนักขึ้น

กรณีศึกษาคดีที่ ๒ คดีเกี่ยวกับความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ บุกรุก

กรุงเทพมหานครได้เช่าพื้นที่จากมูลนิธิสวนสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ โดยมีบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง เป็นผู้ได้รับอนุญาตให้ได้รับสิทธิดำเนินการใช้พื้นที่ลานจอดรถยนต์ (ปาร์ค แอนด์ ไรด์) จำนวนเนื้อที่ ๒๐ ไร่ ๑ งาน ตั้งอยู่ที่ถนนกำแพงเพชร ๓ แขวงจตุจักร เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ตั้งแต่วันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๘ ถึงวันที่ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๙ โดยได้รับอนุญาตจากผู้อำนวยการส่วนราชการในขณะนั้น ซึ่งมีข้อตกลงว่า หากบริษัทมีความประสงค์จะรับสิทธิในการดำเนินการใช้พื้นที่มูลนิธิตามสัญญาต่อไป ให้แจ้งความจำนง เป็นลายลักษณ์อักษรต่อผู้อนุญาตล่วงหน้าก่อนครบกำหนดสัญญาเพื่อพิจารณาให้สิทธิ ต่อมาได้มีการพิจารณา ต่ออายุสัญญาออกไป ๑ ปี นับตั้งแต่วันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๕๙ ถึงวันที่ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๖๐ โดยมีข้อกำหนด และเงื่อนไขในสัญญาเช่นเดิมทุกประการ โดยส่วนราชการเจ้าของเรื่องได้มีหนังสือแจ้งบริษัทให้ทราบ ว่า มูลนิธิอนุมัติให้กรุงเทพมหานครเช่าพื้นที่เป็นครั้งสุดท้าย มีกำหนดระยะเวลา ๒ ปี ตั้งแต่วันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๕๙ ถึงวันที่ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๖๑ ซึ่งผู้อำนวยการส่วนราชการคนใหม่ได้มีหนังสือแจ้งบริษัทเพื่อยกเลิก หนังสือของผู้อำนวยการคนเดิมและแจ้งไม่ต่อสัญญาให้กับบริษัทเอกชน ต่อมาผู้อำนวยการส่วนราชการ และเจ้าหน้าที่ของส่วนราชการได้เข้าตรวจพื้นที่เช่าและตรวจสอบการใช้พื้นที่และความเสียหายที่เกิดขึ้น จากการใช้พื้นที่เช่าบริษัทเอกชนจึงได้นำคดีมาฟ้องต่อศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลาง

โดยฟ้องผู้อำนวยการส่วนราชการ เป็นจำเลยที่ ๑ เจ้าหน้าที่ของส่วนราชการ เป็นจำเลยที่ ๒ และกรุงเทพมหานคร เป็นจำเลยที่ ๓ ในฐานะความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ บุกรุก เป็นคดีหมายเลขดำที่ อท.๓๗๙/๒๕๖๑

ประเด็นที่หนึ่ง ฟ้องโจทก์ในส่วนของจำเลยที่ ๓ ครอบงำประกอบความผิดหรือไม่ จำเลยที่ ๓ (กรุงเทพมหานคร) เป็นนิติบุคคล ตามมาตรา ๖ และมีอำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ จำเลยที่ ๓ จึงไม่ใช่เจ้าพนักงานตามความหมายแห่งประมวลกฎหมายอาญา ดังนั้น ฟ้องโจทก์ในส่วนจำเลยที่ ๓ จึงไม่ครอบงำประกอบความผิด

ประเด็นที่สอง คดีโจทก์สำหรับจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ มีมูลความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ หรือไม่ โจทก์แจ้งความจำนงจะขอรับสิทธิในการดำเนินการใช้พื้นที่ตามสัญญาล่วงหน้าก่อน ครบกำหนดสัญญาเป็นหนังสือไปยังส่วนราชการเจ้าของเรื่อง ต่อมาส่วนราชการมีหนังสือแจ้งโจทก์ว่าจะพิจารณาต่ออายุสัญญาให้แก่โจทก์ออกไป ๑ ปี โดยมีข้อกำหนดเช่นเดิมทุกประการ หากส่วนราชการได้ทำสัญญากับ มูลนิธิแล้วเสร็จจะดำเนินการด้านนิติกรรมสัญญากับโจทก์ต่อไป ซึ่งต่อมามูลนิธิอนุมัติให้กรุงเทพมหานคร เช่าพื้นที่เป็นครั้งสุดท้ายมีกำหนดสองปี หากสัญญาประธานแล้วเสร็จจะดำเนินการทำนิติกรรมสัญญากับโจทก์ ไปคราวละ ๑ ปี เมื่อผู้อำนวยการส่วนราชการคนเดิมพ้นจากตำแหน่งและแต่งตั้งจำเลยที่ ๑ โดยจำเลยที่ ๑ ได้ มีหนังสือแจ้งขอยกเลิกสัญญาให้ใช้พื้นที่ลานจอดรถยนต์ไปยังโจทก์ ซึ่งยังไม่ได้มีมติเห็นชอบจากคณะกรรมการ ที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครได้แต่งตั้ง ศาลฟังว่าเมื่อผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครได้แต่งตั้งคณะกรรมการ ขึ้นใหม่จึงไม่จำเป็นต้องผูกมัดตามหนังสือแสดงเจตนาของผู้อำนวยการคนเดิม เป็นเพียงข้อมูลที่จำเลยที่ ๑ นำเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการเท่านั้น แต่คงเป็นสิทธิของที่ประชุมคณะกรรมการที่จะมีมติเห็นชอบหรือไม่ เห็นชอบ เมื่อที่ประชุมคณะกรรมการมีมติเห็นชอบย่อมถือว่า การที่จำเลยที่ ๑ มีหนังสือยกเลิกโดยอ้าง มติของที่ประชุม เป็นการปฏิบัติตามมติของที่ประชุมคณะกรรมการ และการที่จำเลยที่ ๑ นำหนังสือที่แจ้งให้ โจทก์ทราบเรื่องการพิจารณาต่ออายุสัญญาให้โจทก์ออกไป ๑ ปี ให้ที่ประชุมพิจารณาอนุมัติเป็นการปฏิบัติหน้าที่ ของจำเลยที่ ๑ ในฐานะผู้อำนวยการจะต้องรายงานการปฏิบัติงานให้แก่คณะกรรมการทราบ และการที่โจทก์ ไม่ได้รับอนุมัติการต่ออายุสัญญาให้สิทธิใช้พื้นที่บริเวณที่จอดรถยนต์ของมูลนิธิ ฟังไม่ได้ว่าการกระทำของจำเลย ที่ ๑ และ ที่ ๒ เป็นความผิดฐานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่โจทก์

ประเด็นที่สาม คดีโจทก์สำหรับจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ มีมูลความผิดฐานร่วมกันบุกรุกและเป็น เจ้าพนักงานร่วมกันปฏิบัติหน้าที่มิชอบเพื่อให้โจทก์ได้รับความเสียหายตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๓, ๑๕๗, ๓๖๒ และ๓๖๕(๒) หรือไม่ เห็นว่าสัญญาให้สิทธิเอกชนใช้พื้นที่ลานจอดรถยนต์สิ้นสุดเมื่อวันที่ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๙ แต่โจทก์ไม่ได้รับอนุมัติต่ออายุสัญญาให้สิทธิใช้พื้นที่ลานจอดรถยนต์แต่อย่างใด การที่โจทก์ ครอบครองพื้นที่ลานจอดรถยนต์ตลอดมาโดยไม่มีสิทธิตามสัญญา เป็นการครอบครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย และเป็นระยะเวลาว่างเลยเวลาตามสัญญาทั้งตามสัญญาระบุว่าเมื่อสัญญาสิ้นสุดไม่ว่าเพราะเหตุใด ผู้รับอนุญาต ต้องขนย้ายทรัพย์สินและบริวารและส่งมอบทรัพย์สินคืนในสภาพเรียบร้อย จำเลยที่ ๑ และที่ ๒ จึงมีอำนาจ หน้าที่ในการตรวจพื้นที่เช่าและตรวจสอบการใช้พื้นที่และความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการใช้พื้นที่เช่า การกระทำ ของจำเลย ที่ ๑ และที่ ๒ ที่ได้ดำเนินการต่อเนื่องตามหน้าที่รับผิดชอบ เนื่องจากโจทก์ไม่ออกจากพื้นที่เช่า และครอบครองพื้นที่เช่าเรื่อยมา การกระทำของจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ จึงไม่มีมูลความผิดฐานบุกรุกโดยรวม กระทำผิดด้วยกันตั้งแต่สองคนขึ้นไปตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๓, ๓๖๕(๒) ประกอบมาตรา ๓๖๒ และฐานเป็นเจ้าพนักงานร่วมกันปฏิบัติหน้าที่มิชอบเพื่อให้โจทก์ได้รับความเสียหายตามมาตรา ๘๓,๑๕๗ (คดีหมายเลขแดงที่ ๑๙๖๐๖/๒๕๖๑)

กรณีศึกษาครั้งที่ ๓ คดีขอให้ชำระหนี้ เรียกค่าเสียหาย กรณีจ้างทำของ

กรุงเทพมหานครได้ว่าจ้างผู้รับจ้าง (โจทก์) จัดทำอาหารหลัก อาหารเสริม สำหรับนักเรียน ศูนย์ฝึกกีฬาเยาวชน โดยในขั้นตอนการจัดจ้างเจ้าหน้าที่ได้ดำเนินการประกาศประมูลจ้างเหมาด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ มีโจทก์ได้รับการคัดเลือกเป็นผู้ชนะและกรุงเทพมหานครได้ทำสัญญาว่าจ้างเหมาโจทก์ ต่อมาโจทก์ได้นำคดีมาฟ้องต่อศาลแพ่งโดยฟ้องกรุงเทพมหานคร เป็นจำเลยที่ ๑ และฟ้องเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในเรื่องดังกล่าว จำนวน ๕ คน เป็นจำเลยที่ ๒ ถึงจำเลยที่ ๖ ในความผิดฐานผิดสัญญา เรียกให้ชำระค่าเสียหาย จำนวน ๑,๗๕๕,๔๐๗.๖๓ บาท ซึ่งโจทก์อ้างว่าจำเลยทั้ง ๖ ไม่ชำระค่าจ้างให้ครบถ้วนตามที่ระบุในสัญญา เป็นคดีหมายเลขดำที่ พ ๒๑๓๕/๒๕๖๑

ประเด็นที่หนึ่ง โจทก์มีอำนาจฟ้องจำเลยที่ ๒ ถึงจำเลยที่ ๖ ซึ่งเป็นข้าราชการสามัญในสังกัด กรุงเทพมหานครหรือไม่ ในการฟ้องคดีแพ่งนั้นบุคคลที่จะเป็นคู่ความในคดีได้คือบุคคลธรรมดาและหรือนิติบุคคล เมื่อจำเลยที่ ๒ เป็นผู้มีอำนาจในการสั่งซื้อ หรือสั่งจ้าง ลงนามในสัญญาไม่เกิน ๕๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท แทนกรุงเทพมหานคร (จำเลยที่ ๑) ส่วนจำเลยที่ ๔ จำเลยที่ ๕ จำเลยที่ ๖ เป็นผู้ได้บังคับบัญชาของจำเลยที่ ๒ กระทำการตามหน้าที่เป็นหัวหน้าพัสดุ กำกับและตรวจสอบการปฏิบัติงานของผู้ร่วมงานด้านการเงิน การบัญชี และการพัสดุ และเจ้าหน้าที่พัสดุ เมื่อปรากฏว่าเจ้าหน้าที่ดังกล่าวได้ปฏิบัติหน้าที่โดยชอบโจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องทั้งในฐานะตัวแทนหรือในฐานะส่วนตัว ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษายกฟ้อง จำเลยที่ ๒ - จำเลยที่ ๖ (คดีหมายเลขแดงที่ พ ๒๕๔๙/๒๕๖๒) ดังนั้น ในกรณีนี้เจ้าหน้าที่ผู้ลงนามในสัญญา เป็นผู้ทำการแทนผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร โจทก์ต้องฟ้องหน่วยงานเป็นคู่ความในคดีไม่สามารถฟ้องเจ้าหน้าที่เป็นคู่ความในคดีได้ ซึ่งเป็นไปตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

ประเด็นที่สอง ความรับผิดตามสัญญา ศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยที่ ๑ (กรุงเทพมหานคร) ชำระเงิน ๙๙๔,๒๗๑ บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ของต้นเงินดังกล่าว ซึ่งจำเลยที่ ๑ อุทธรณ์คำพิพากษาดังกล่าว ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้เป็นว่า ให้ยกฟ้องโจทก์สำหรับจำเลยที่ ๑ เสียด้วย ผลของคำพิพากษาของศาลอุทธรณ์ทำให้กรุงเทพมหานคร จำเลยที่ ๑ ไม่ต้องชำระเงินตามที่โจทก์ฟ้องแต่อย่างใด โจทก์ฎีกาโดยได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา ซึ่งการพิจารณาความรับผิดตามสัญญาศาลจะพิจารณาจากข้อเท็จจริงที่ปรากฏในสำนวนคดีและแนวทางนำสืบ รวมทั้งการตีความของสัญญาจ้างว่ามีเจตนาผูกพันเพียงใด ในคดีนี้ศาลฎีกาพิพากษาว่าเมื่อจำเลยที่ ๑ ได้ชำระค่าจ้างครบถ้วนตามสัญญาแล้ว โจทก์จึงไม่อาจเรียกเงินค่าอาหารหลักและอาหารเสริมจากจำเลยที่ ๑ ได้อีก ที่ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยว่าจำเลยที่ ๑ ไม่ต้องรับผิดชำระให้แก่โจทก์นั้นศาลฎีกาเห็นฟ้องด้วยผล

จากกรณีศึกษาทั้งสามคดีข้างต้น จะเห็นได้ว่าไม่ว่าเจ้าหน้าที่จะได้ปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดแล้วก็หลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะถูกดำเนินคดีทั้งทางแพ่งและทางอาญา เนื่องจากการฟ้องคดีขึ้นอยู่กับโจทก์ที่จะใช้สิทธิทางศาลโดยจะตั้งข้อหาฟ้องต่อศาล การป้องกันหรือห้ามปรามให้บุคคลใดใช้สิทธิดังกล่าวจึงกระทำได้ยาก ดังนั้น เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานควรตระหนักถึงการปฏิบัติหน้าที่ของตนให้ถูกต้อง คือ

๑. เจ้าหน้าที่ไม่ว่าจะมีหน้าที่ในการปฏิบัติงานด้านใดจะต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามขั้นตอนของกฎหมาย ระเบียบ คำสั่งของทางราชการอย่างเคร่งครัด หากดำเนินการถูกต้องแล้วสามารถที่จะโต้แย้งหรือแก้ต่างคดีไม่ให้นิต้องรับผิดเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือในทางกลับกันหากเจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบหากถูกฟ้องคดีอาญาจะต้องได้รับโทษทางอาญานหนักขึ้นกว่าบุคคลธรรมดาตามที่ประมวลกฎหมายอาญาบัญญัติ นอกจากนี้ยังต้องรับผิดทางวินัยและความรับผิดทางแพ่งอีกด้วย

๒. กรณีที่เจ้าหน้าที่กรุงเทพมหานครถูกฟ้องเป็นจำเลยต่อศาลแล้วไม่ว่าจะเป็นคดีอาญาและหรือคดีแพ่งโดยตำแหน่งหรือเฉพาะตัว เนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ของทางราชการ เมื่อเจ้าหน้าที่กรุงเทพมหานคร

โดยตำแหน่งหรือเฉพาะตัวได้รับหมายและสำเนาคำฟ้องจะต้องแจ้งหน่วยงานเจ้าของเรื่องที่เป็นมูลเหตุในการถูกฟ้องคดีให้จัดทำหนังสือถึงสำนักงานกฎหมายและคดีเพื่อจัดส่งหมายและสำเนาคำฟ้อง ใบแต่งตั้งทนายความ สำเนาคำสั่งที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ สำเนาบัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐและหรือสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน พร้อมแจ้งความประสงค์ขอให้ส่งเรื่องให้สำนักงานอัยการสูงสุดแก้ต่างคดีให้โดยด่วนและต้องไม่เกินระยะเวลาที่ต้องดำเนินการตามที่ระบุไว้ในหมาย ทั้งนี้ ในการส่งหมายและสำเนาคำฟ้องศาลอาจส่งไปยังที่อยู่ภูมิลำเนาของเจ้าหน้าที่หรือที่อยู่ตามที่ตั้งของส่วนราชการที่เจ้าหน้าที่สังกัด ดังนั้น ขอให้ตรวจสอบตามที่อยู่ทั้งสองแห่งโดยละเอียด

๓. แม้ว่าในคดีแพ่งคู่ความไม่อาจฟ้องเจ้าหน้าที่เป็นคู่ความได้ก็ตาม แต่หากได้มีการฟ้องเจ้าหน้าที่และเจ้าหน้าที่ที่ได้รับหมายเรียกและสำเนาคำฟ้องจะต้องส่งเรื่องให้สำนักงานกฎหมายและคดีเพื่อส่งสำนักงานอัยการสูงสุดพิจารณาจัดพนักงานอัยการแก้ต่างคดีให้ หากเจ้าหน้าที่ไม่ส่งเรื่องมีผลทำให้ขาดนัดยื่นคำให้การและหรือขาดนัดพิจารณาคดี มีผลตามกฎหมายเจ้าหน้าที่อาจแพ้คดีโดยที่ยังไม่ได้เข้าสู่กระบวนการพิจารณาคดี ทั้งนี้ สำนักงานกฎหมายและคดีได้ตระหนักถึงผลกระทบจากการที่หน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ไม่ได้ส่งเอกสารหรือหมายต่าง ๆ ที่ได้รับจากศาล จึงได้จัดทำหนังสือกรุงเทพมหานคร ที่ กท ๐๔๐๕/ว๙๖ ลงวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๖๖ เรื่อง ชักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับการรับหมายศาลและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับคดีความ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ได้ปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องและไม่ก่อให้เกิดความเสียหาย